

Leiders laten lijden

Column 1 – 2024 Tsjalling Buwalda

Naar aanleiding van het Drama van Gaza

“Nog nooit was het aantal gewapende conflicten in de wereld zo groot als nu. Het is bijna even groot als het aantal landen in de wereld”

Eén van de vele records, die sneuvelden in 2023. Intussen zijn we al weer drie maand verder. En de vreselijke slachting in Gaza gaat maar door.

In 1945, aan het eind van de oorlog, werd pas goed duidelijk, welke verwoesting en ellende overal in de wereld was aangericht. En groot was de ontzetting en schaamte, toen de werkelijkheid van de Holocaust begon door te dringen. Hoe was het mogelijk geweest dat één man, Adolf Hitler, deze ellende had kunnen aanrichten. En dat zoveel mensen zo lang hem waren blijven volgen?

Van de onderlinge strijd van de drie godsdiensten “van het Boek” (Jodendom, Christendom en Islam) hebben de Joden door de eeuwen heen het meest te verduren gehad. Na de Tweede Wereldoorlog grepen de Joden hun kans en probeerden het oude ideaal van het Zionisme in Palestina te verwezenlijken met een eigen staat.

De internationale gemeenschap liet het gebeuren. Het machtsverevenwicht in de wereld was door de oorlog en door de dekolonisatie in Azië daarop volgend, grondig verstoord en moest zich hervinden. En er was grote schaamte over de Holocaust. In Palestina woonden toen Palestijnen en ook al veel Joden. Maar toen de Joden daar een eigen staat uitriepen sloegen veel Palestijnen op de vlucht.

Daarop reageerde de nieuwe staat Israël: “Opgestaan, plaats vergaan. De Palestijnen hoefden toch niet te vluchten? Die vluchtelingenkampen zijn toch niet onze verantwoordelijkheid”? En ze pikten de achter gebleven bezittingen in. - Zoals hun ouders hadden ervaren in Amsterdam.

De rechten van de Palestijnen in de daarna nog bezette gebieden werden steeds meer met voeten getreden. De intimidaties riepen verdere frustratie, haat en extremisme op.

U kent het verhaal. Op 7 oktober 2023 barstte de bom. Met de vreselijke terroristische aanslag van Hamas. En de reactie daarop van Israël in Gaza: een alles verwoestende oorlog, een totale menselijke tragedie. Nu al een half jaar lang

Blijven die vreselijke oorlogen dan alsmaar doorgaan?

En weer: hoe is het mogelijk, dat één man zoveel ellende kan aanrichten? En dat hij zolang - en dit keer onder het toezicht van de hele wereld – hiermee kan doorgaan? Waarmee de dreiging van escalatie steeds groter wordt?

Michael Mann schreef met *On Wars* een overzicht van oorlogen. Uit de bespreking van dit boek door Abram de Swaan, een citaat:

“Een constante is het aandeel van de machthebbers: zij zijn het die de oorlogen beginnen en meestal

lukt het hun om de bevolking daarin mee te slepen tegen een vijandige macht....De leiders ...zijn veelal (misschien wel bijna altijd) in hoge mate irrationeel. Zij overschatten strijk en zet hun eigen kansen op succes, onderschatten dus met grote regelmaat het potentieel van de tegenstander. Dat geldt zeker ook nu nog. Zowel Vladimir Poetin als Benjamin Netanyahu heeft zijn tegenstander zwaar onderschat..." (NRC 6-1-24)

Die machthebbers dienen daarnaast, of misschien wel vooral, hun persoonlijke belangen. Die ze verdedigen met de dreiging van buiten: militaire dreiging, dreiging door 'een vloedgolf van' immigranten, economische dreiging...

Eén van de doelen, die Netanyahu zegt na te streven is de vernietiging van Hamas. Dat doel is begrijpelijk, maar deze strategie is onbegrijpelijk. Zelfs de redactie van "Wordt Vervolgd", het maandblad van Amnesty International in Nederland, ontkomt niet aan de heftige discussie, die deze oorlog ontketent. De opening van het Holocaust museum vandaag bracht veel straatgeweld met zich mee. De president van Israël bij die opening uitnodigen voedt alleen maar het misverstand dat Israël de Joden vertegenwoordigt. Jammer. Deze oorlog wakkert de intense haat tegen Israël en het toch al toegenomen Antisemitisme overal in de wereld, sterk aan. Hard en intens terrorisme, zoals Hamas wordt door deze oorlog alleen maar sterk bevorderd. Verder is het persoonlijke belang van Netanyahu duidelijk: zodra hij president af is, gaat hij de gevangenis in.

De hele wereld reageert geschokt. De grote meerderheid in de Veiligheidsraad van de VN veroordeelde Israël. Maar de VS niet. Biden wil zijn kansen tegenover Trump niet verspelen. Terwijl hij natuurlijk beter helemaal kan terugtreden om de Democraten meer kansen te bieden met een flitsende jongere kandidaat.

De grote meerderheid in de Algemene Vergadering van de VN veroordeelde Israël eveneens. Maar Nederland niet. In Nederland wil Mark Rutte zijn kansen om Secretaris Generaal van de NAVO te worden, niet verspelen. En volgde daarin een voor de naaste bondgenoten en ook voor de top van enkele eigen Ministeries een onbegrijpelijke strategie. Dat was bij de val van zijn laatste kabinet ook al zichtbaar. Gezinshereniging is immers gewoon een verplichting? Nederland manoeuvreerde zelfs aanvechtbaar bij de levering van onderdelen van de F-35 aan Israël en werd door de rechter teruggeroepen.

"Nog nooit bewogen zoveel landen weg van democratie als nu".

Een ander record van 2023.

Dat geldt zeker voor Israël, zie het huidige uiterst rechtse kabinet.

Dat geldt voor de VS. Zie de groeiende kansen van Trump.

Dat geldt voor Europa. Zie de angst voor de komende verkiezingen.

Dat geldt voor Nederland. Zie Wilders.

Leiders laten lijden - Leiders als onderwerp bedoeld, heeft u wel begrepen.

Laten we zolang het kan, niet aan een onbetrouwbare leider onze macht delegeren.

Zuidhorn, 10-3-2014